

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI KOZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adatkak vissza.	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felolós szerkesztő és kiadó: KOVÁTS ISTVÁN. Társaszszerkesztő: BONITZ FERENC.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 ft — kr. Félévre . . . . . 3 ft — kr. Negyedévre . . . 1 ft 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 32 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedmény

Apponyi.

(**) A nemzeti párt vezére sokat markolt jászberényi beszédében s ennél fogva keveset fogott. Meg akarta tisztítani Magyarország politikai életének a lefolyt hónapok alatt sok mindenféle egészségtelen gőzökkel megtelt légkörét, de hiába fáradozott. Precizirozni akarta az ő saját külön egyházpolitikai álláspontját, de kudarcot aratott vele. Összekötő kapcsokat akart keresni az ellenzéki pártok között, de bizonyára ő is meg van róla győződve, hogy ezzel sem érte el a kívánt eredményt. A beszéd szépen volt előadva, de praktikus értéke egyenlő a nullával. Csak egyet tanultunk és tanulhat belőle mindenki, azt, hogy Apponyi a politikus ma is az a ködös, határozatlan alak, melynek már évek óta s különösen az egyházpolitikai kérdések felvetése óta ismerjük. Érdemes arra, hogy az ember vele behatóbban foglalkozzék, de csak amugy, a politikai pszichológia szempontjából. A ki praktikus politikust keres benne, a ki programjában határozottan körülvonalozott politikai irányt keres, az hiába való munkát végez. Mi türes-tagadás, Apponyi egy kameleon-természetű államférfi, a ki már tizennyolc év óta változtatja a színét, a szerint, hogy milyen a politikai időjárás. Pályája elején „ultramontán“-nak nevezték ellenfelei s ma ott állunk, hogy nem tudjuk, hova helyezzük hamarjában: a szélső jobbra-e, vagy a szélső balra.

És ezen nézetünkben nemcsak multja erősít meg bennünket, hanem jászberényi beszéde is. Magasröptű volt ezen beszéd és retorikai szépségeiben gazdag, előadása pedig szinte elbűvölte. Lehel kürtjének boldog őrzőit. De nem bűvölte el az országot, a mely ezen beszéd után tisztábban látja, mint valaha, hogy Apponyi a nemzeti párt vezére lehet ugyan, de nem a nemzeté. A nemzetnek nincs is ma vezére. Wekerle, Szilágyi és Eötvös Károly az egyházfosztó és nemzetrontó ra-

dikalizmus vezérei, no meg a szabadkőművesség magyarországi főügynökei, Justh Gyula az Ausztriával minden közösséget megszüntetni akaró függetlenségi párt vezére s a mi ügyünk vezérei. Összintén szólva csak a 9 milliónyi magyar katolikusok vezérei. Nincsenek tehát nemzetvezérek, csak pártvezérek s ez baj, mert a kit egy nemzet vezérének szokás nevezni, az az egész nemzet érdekeit kell hogy előmozdítsa s védelmezze, míg ellenben a pártvezérek csak egyes hatalmi klikkek s a legjobb esetben a nemzet egyes kisebb-nagyobb töredékének ügyét képviselik.

Téved, a ki a magyar nemzet vezéreit ma a népképviselőházában keresi, mert a ki tudja, miképpen szokott ezen testület husz év óta alakulni, az egyszerűs mind azt is tudja, hogy ezen testület meghamisítása a nemzet akaratának, hogy tehát a nemzet igazi képviselőit nem tekinthető. Minden elfogulatlan és igaz hazafinak ma a képviselőházon kívül kell keresnie az egész nemzet vezérletére hivatott államférfiakat s egy pillanatig sem habozunk kimondani, hogy előbb-utóbb azok fognak meg a nemzet élére kerülni, a kik ma a nemzet nagy többségének vezérei. Ezen nagy többséget pedig a 9 millió katolikus és mindazon más felekezetűek alkotják, a kik a rohamosan fejlődő erőszakoskodó radikalizmusban saját vallásuk s ezzel kapcsolatban a magyar haza közelgő veszedelmét látják.

Apponyinak nem volt igaza, midőn jászberényi beszédében azt mondta, hogy a nemzetnek most már fel kell hagynia az egyházpolitikával és hogy elérkezett ideje annak, hogy az igazán nemzeti aspirációknak érvényt szerezzünk. Hiszen önmagával jutott ellentétbe, midőn azt a tényt konstataulta, hogy a kormány egyházpolitikája feldulta az ország vallási bekejtét, felforgatta alkotmányos intézményeinket és a magyar közszellemet és homályt vetett még a koronára is. Maga

Apponyi volt az, aki két év előtt arra kényszerítette a kormányt, hogy az egyházpolitikai reformok terére lépjen s innen eredtek mindazok a bajok, melyeket a jászberényi választóinak elkészeredés hangján s jászberényi választóinak frenetikus helyeslése mellett sorolt fel. És mit gondol Apponyi: azok a bajok, melyeket ő maga nevezett oly súlyosoknak, elfognak-e oly hamar mulni, hogy a nemzet nyugodtan folytathassa a 67-es kiegyezéssel megkezdett konszolidálását? Mi azt mondjuk, és a következmények mellettünk fognak bizonyítani, hogy azok a bajok addig nem fognak megszűnni, amíg meg nem szűnik az okozójuk, a radikális egyházpolitika, a katolicizmus üldözése. Akkor, de csak akkor lehet szó üdvös, hazafias, loyális nemzeti politikáról és csak akkor lehet szó Apponyi programjának azon kevés pontjának megvalósításáról, melyeket az egész nemzet bátran tehet magáévá. Hiszen az tagadhatatlan, hogy Apponyi *meghőzelíti* az igazi nemzeti programot s hogy minden jóra való hazafi szívesen áll melléje a liberális korinánypárt által meghonosított korrupció ellen és kész örömmel küzd vele együtt a választások tisztaságáért, a magyar hegemoniáért a hazában s a nemzetiségi kérdés okos, mindenkit kielégítő és senkit meg nem sértő megoldásáért, de mi katolikusok, mi konzervatívek addig nem követhetjük őt, a, míg fel nem karolja a nemzet nagy többségét alkotó 9 millió katolikusnak nemcsak nemzeti, hanem vallási érdekeit is.

Mivel hogy pedig eziránt eddig sem volt és multjánál fogva ezentul sem lesz bizodalunk Apponyiban, mi ezentul is lankadatlanul fogunk küzdeni eddigi vezéreink ellett, mert tudjuk, hogy ezek előbb-utóbb biztos győzelemre fognak bennünket vezetni. És ez a győzelem nem csak a mi győzelmiünk lesz, hanem az egész nemzeté is.

Mai lapunk 6 oldal.

— **A pápa a pozsonyi katolikus nagygyűléshez.** A pozsonyi katolikus nagygyűlés hódoló feliratot intézett XIII. LEO pápához, tolmácsolva benne fűi ragaszkodását és hűségét a szent Atya iránt. Agliardi bécsi nuncius erre a pápa nevében a következő levelet intézte Zichy Nándor grófhoz, a nagygyűlés elnökehez:

Nagyméltóságu gróf!
Rampolla bíboros ő eminenciája, ő szentsége államtitkára a minap értesített engem, hogy ő szentsége a pozsonyi katolikus nagygyűlésből táviratot kapott, melyben kifejezést adtak az iránta őrzött hűségnek és fűi engedelmességnek. Miután azonban a táviratból nem volt világosan kivethető, hogy a válasz hova küldessék, engem bizott meg azzal, hogy ő szentségének legmagasabb nevében tudtul adjam, hogy ő szentségének nagy lelki vigasztalásul szolgált a magyar nép hűségének ezen fényes megnyilatkozása, hogy buzdítja a magyar népet kitartásra az egyház és a hazáért való törvényes harcban s mindazoknak, kik a pozsonyi katolikus nagygyűlésen jelen voltak s ahhoz csatlakoztak, teljes szívvel apostoli áldását adja. Nagy örömmre szolgált nekem ezeket közölni veled, nagyméltóságu gróf, ki azon kitűnő és kiváló férfakkal: Esterházy Miklós Mór gróffal és Zichy József gróffal ezen nagygyűlésnek elnöke voltál. Felhasználom ezen alkalmat arra is, hogy irántad való legmélyebb tiszteletem érzelmeinek kifejezést adjak.
Lekötelezett szolgáló
A n t a l, caesareai érsek.

A primási javak bérbeadása.

Azon alkalommal, hogy az esztergomi főkáptalan a primási birtokok bérbeadását tárgyalja, a „Hazánk” igen figyelemre méltó cikket közöl, melynek lényegét a következőkben adjuk.

TÁRCA.

NOBLKSSK OBLIGE.

— ELBESZÉLÉS. —

A „Fejérmegyei Napló” számára írta:
Melnár Gyula.

Dzsina grófnő szánja már megfordult a városliget zuzmarás fái között. A kocsis lassu tempóban tartotta a lovakat visszafelé. A grófnő már végleg határozott. Azt már előbb is feltette, hogy nőül semmi körülmények közt sem megy a herceghez, de azt most határozta el, hogy feltárja szívét édes apja előtt, elmondja neki, hogy halálisan szeret egy tehetséges, nagy jövőjű fiatal embert, kinek kész neje lenni, kiért kész lemondani mindenről, a zajos világi életéről, grófi nevééről, pazar kényelméről, s kivel inkább megosztja a szegénységet, mint a herceggel rengeteg vagyonát.

Egészen megnyugodott elhatározásában szinte biztos volt a felől, hogy apja, ki oly nagyon szereti őt, bár kedvetlenül, de bele fog nyugodni a változhatatlanba.

Elmerül újra kellemes gondolataiba, maga előtt látja újra kedves ifja déleceg alakját, a mint örök hűséget fogad, hogy soha el nem fogja felejteni és fölveszi érte a küzdelmet az egész világgal, az egész társadalommal szemben. Már egy hét óta nem látta, pedig úgy vágyik a látása után. Dzsina grófnő egészen át volt szellemülve, arca, melyet a téli hideg felpirított, most a belső érzelemtől lángol, szemei tündökölnék.

E pillanatban a szán a Teréz-körút sarkán kissé megállott, úgy látszik szántorlás akadályozta meg az előre haladást. A grófnő szétekintett; az Andrassy-ut két oldalán temérdek nép járt-kelt. Előven élet lüktetett minden utcában zaj, zsbongás, tolongás mindenütt.

Dzsina grófnő szórakozottan vette fi-

A főkáptalan tagjainak nagy többsége, a kik pedig-kétségek nélkül legelő és legillőkesebb tanácsadói a hercegprimásnak, a bérbeadás jelenleg kontemplatív módzatainak határozottan ellene van.

Ellene vannak pedig azért, mert először is kevésnek tartják a megajánlott 360 ezer forintnyi bérösszeget. Tudvalevő, hogy a primási javaknak Simor alatti utolsó tíz évi átlagos tiszta jövedelme, nem számítván bele sem a körülbelül 50 ezer forintot kitevő kegyuri terheket, sem a körülbelül 35 ezer forintot kitevő gazdasági nyugdíjakat, a 400 ezer forintot meghaladta.

A káptalan tagjai tehát egyrészt a primási javakat nem látják oly mértékben gyümölcsözőtetre, mint a mit azoktól méltán elvárni lehet, még kevésbé látják azonban azt, hogy ezen bérbeadás által a primás állítólagos pönztelen helyzetén segítve lenne.

De a káptalan tagjainak többsége a jelen bérbeadási tervezetnek nem lehet barátja azért sem, mert a harminc évre szándékolt bérlet által nemesek a jelenlegi, hanem a jövőbeli primás, esetleg talán több utód keze köztetné le, a mit sem a primás méltóságával, sem az utódok anyagi és erkölcsi érdekeivel meggyezőnök nem tartanak.

Végül a szerződésben a káptalan tagjai megkívánják a garanciát arra, hogy az uradalmak olyképen kezeltesenek, hogy azok állaga ne esorbittassék, már pedig úgy látzik, hogy a káptalannak egyes, a mezőgazdasági viszonyokkal is ismeretes tagjai, a szerződés jelen alakjában ezt fel nem lelik.

Azt a kérdést, hogy a régi gazdasági terket a bérlek kötelesek lesznek megtartani, szeretik általában mint a bérbeadás morális oldalát előtérbe tolni. Erről azonban eddig, tudomásom szerint konkrét formában megállapodás annál kevésbbé van, mert nem lehet feltételezni, hogy a bérlek azon gazdasági átvételére köteleztesenek, a kiknek állítólagos hanyagsága, szakértelmének hiánya, vagy nemtörődomsége vitte a primást

a bérbeadás eszméjére. A káptalan tagjai azonban abban a meggyőződésben vannak, hogy a primás önként fogja olvállalni a bérlek által nem alkalmazandó gazdasági nyugdíjazását s így az azokról való gondoskodást.

A primásnak az az állítólagos terve, hogy a jelen bérleti szerződés létre nem jötte esetére a gazdasági terket direkt felszólítaná a bérbeadásra, a káptalan előtt ez idő szerint szintén csak a hírlapi közlésekből ismeretes.

A káptalan tagjai a primási uradalmak bérbeadásának elvből nem ellenségei, de nagyon helyesen, kötelességüknek tartják ellenőrizni, hogy az esetleg létrejövő bérlet a jelenlegi primás helyzetén tényleg könnyítsen, a primás utódjának a helyzetét ne nehezítsen és a primási javak legjobb gyümölcsösztetését biztosítsa.

BELFÖLD

— **Bizunk a királyban.** Bende Imre nyitrai püspök mint a „Magyar Allam”-nak jelentik, szombaton a papszentelés után adott lakomán nagy politikai súlylyal bíró felköszöntőt mondott. Először XIII. LEO pápa iránt fejezte ki hódolatát, azután felékes királyunkat köszöntötte fel, kifejezést adva azon meggyőződésének, hogy benne, — ki az apostoli címet viseli, az apostoli jogokat gyakorolja, aki megesküdött az egyház oltalmazására — *őszponosulnak reményeink a jelen válságos napokban.*

— **A primási birtokok bérléte.** Az esztergomi főkáptalan tegnapielőtti Boltzár püspök elnökléte alatt folytatva a tanácskozást a primási birtokok bérleti szerződési ügyében. Az egyes pontokat részletesen megvitatják, a mi világosan látható abból is, hogy bár az üllés déli egy óráig tartott, a tanácskozást még mindig nem fejezték be. A szavazás talán a hét vége felé lesz. Elénk

gyeembe a járó-kélfeket. És egyszerre mint ha szemei kápráztak volna. Vagy talán rosszul látott? ... Oh! nem, megismerte, a járdán, alig tíz lépésnyi távolban a szántól haladt egy fiatal pár karonfogva, bizalmasan csevegve egymással. Jól látta, igen megismerte, a férfi Gárdossy Bertalan, a festő volt, de a nő? ... Oh! a nő? A grófnő ajkaiha harapott. Bertalan észre sem vette őt, még csak nem is köszöntötte őt, kinek pedig gondolatai vele foglalkoznak szüntelen. Mit jelentsen ez?

A grófnő látja, hogy milyen bizalmasan simul a csinos nő Bertalanhoz, ki mosolygva, élénken, vidáman beszél vele. Ki lehet az a nő? ... Ez a kérdés tolt Dzsina grófnő ajkára és nem tudott róla megfellelni. Erzi, hogy a szive összeszorul és a vére izzóvá lesz ereiben.

— Hajts! — kiáltja a kocsisnak.
És mialatt a szánt vágatva viszik magukkal a tüzes vérű lovak. Dzsina grófnő azalatt iszonyu változáson ment keresztül. Valami sajgó kin járta át szívét, mely megfúlassal fenyegette. Arca, mely előbb még életpiros volt, most halálsápadt lett. Iszonyu gyanu fogamzott meg lelkében és mialatt szívét vad féltékenység mardosó fájdalma hatotta át, addig fejében kegyetlen gondolatok sokasága forgott. Tehát Bertalan mást szeret? Őt csak játékszernek tekinté, kit reászedett, mialatt arcképét készítette. Igen! megcsalta, hiszen szavaiból is kiveté, hogy alig meri reményleni, hogy merész álmait valaha teljesítse a sors.

Borzasztó fájdalmat élt át a fiatal leányka azon rövid idő alatt, míg a szán a palota előtt megállott. A szép grófkisasszonynak alig volt anyai ereje, hogy leszálljon a szánról. A lépcsőn a komorna segítette fel a roskadozó leánykát, ki szobájában tehetetlenül roskadt össze. Szemei elhomályosultak és jól esett ártatlan szivecskéjének a gondolat, hogy meg foghalni. Aztán elvesztette eszméletét.

A gyorsan hívott orvos nagy mérvű lázt konstátált. A gróf, ki az egészről nem tudott semmit, valamint a herceg kétségbe voltak esve. Az orvos nagy gondozást ajánlott és ígérte, hogy minden tölhető el fog követni.

Hat hétig fokúdt a grófnő élet-halál közt, de a gondos ápolás és erős szervezete diadalmaskodott a betegségen.

Felgyógyult. Egy szép, verőfényes, melegebb napon Dzsina grófnő egyedül ült egy chaise-longue-on otterülve. Arca még halvány volt a kiállott betegségtől, aztán gyenge még, alakja kissé megfogyott.

A gróf lépett a szobába és gyöngöden esőkölte meg leányát. Dzsina grófnő szeróttel kórdé atyjától:

— Ugye nagy beteg lehettem, kedves apuskám?

— Bizony veszélyes beteg voltál, kedves gyermekem, — feleli a gróf nyájasan. — Csakhogy már jobban vagy! Ugy féltetünk Dzsina! ... Már megijedtem, hogy az én édes, jó leányom itt akar hagyni engem. Talán már nem szeretsz?

— Oh! apuskám!

— Nem tudtuk, mi bajod van. Oly hirtelen betegedtél meg, az orvos agyarázódkódattást említtet. Mi történt veled akkor?

A leányka gondolkozni kezdett, aztán halvány arca mélyen elpirult. Valami juthatott észbe. Aztán csak annyit felelt:

— Nem tudom, oly hirtelen lettem rosszul.

A gróf nyájasan cirógatta meg leánya arcát.

— Károlyváry herceg is roppant aggódott miattad. Mindennap hatszor tudakozódott hogyléted felől.

A fiatal leány pillanatig gondolkozott, aztán elhatározottan szólt:

— Apus, ha még óhajtod, hogy nőül menjek a herceghez, hát nőül megyek!

eszmecsere folyik a primáshoz közel álló körökben, a hol az a hiedelm, hogy a szövegezt úgy sikerült megállapítani, hogy az ellonczók is ki lesznek olgítve.

— **Wekerle Apponyi ellen.** Wekerle miniszterelnök aug. 4-én Nagybányára megy, hogy az ott tartandó bányászati kongresszuson elnököljön, melynek tanácskozásai három-négy napig fognak tartani. A miniszterelnök aligha mulasztja el ezt az alkalmat, hogy választói előtt a politikai helyzetéről nyilatkozzék s a mint értesülünk, igen élesen fog válaszolni Apponyinak jászberényi beszédére.

— **Az új balázsfalvi érsek.** A körülbelül két év óta üresedésben levő balázsfalvi érseki szék állítólag legközelebb be fog tölteni. A kormány hír szerint Mihályi lugosi püspököt jelölte ezen méltóságára.

— **Az osztrák-magyar bank ügye.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara legutóbbi ülésén alapos és beható vita tárgya volt a bankszabadalom meghosszabbításának kérdése. Az o tárgyan folytatott bizottsági tárgyalás eredménye terjedelmes memorandumba foglalva közzétesen foggott. Ebben a kamara 12 pontba foglalja az Osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbítását illető feltételeit. Ha ezek a feltételek el nem fogadhatnának, a kamara nem riad vissza az önálló magyar nemzeti bank megalapításának eszméjétől sem.

KÜLFÖLD.

— **A pápa jobban van.** A legújabb római távirat szerint XIII. Leo pápa teljesen jól érzi magát. A Stefani ügynökség is táviratban tudatja, hogy a pápa egészségi állapota annyira jó, hogy tegnapelőtt fogadhatta gróf Revertera osztrák-magyar nagykövetet,

— Dzsina, te aranyos gyermek! — kiáltá a gróf, karjaiba vonva leányát és megcsókolta.

— Károlyváry herceg a legboldogabb vőlegény a föld kerekén. Nőül veszi azt a fiatal leányt, ki halványságában oly szép, mint egy fehér lilium. Hogy fogja szeretni ifju szép nejét!

Három hónap múlva a fővárosi lapok hymen hírei közt volt olvasható:

Fővárosi esküvő. Fényes esküvő ment végbe a lipótvárosi bazilikában. Károlyváry herceg vezette oltárhoz arisztokraciánk egyik szépségét: Hárskuthy Dzsina grófnőt, Hárskuthy Aladár gróf egyetlen leányát. A mennyegző pazar pompával ment végbe. Jelen voltak arisztokraciánk valamennyi tagjai. A templom impozáns látványt nyújtott. Megemlítjük ugyanitt, hogy a herceg a mai nap emlékeül százezer forintot alapítványt tett a szegény gyermekek felségélyezésére. Kimondhatatlan boldogság legyen osztály része a nemes és adakozó főurnak.

Különös véletlen! A fővárosi lapok ugyan ez nap közölték, hogy Gárdossy Bertalan, a jóhírű plein-air festő, kinek pár képe oly nagy feltűnést keltett nemrég, öngyilkosságot követett el, valószínűleg elme-zavarban. Magára lőtt, de a golyó nem talált nemesebb részeket s így valószínűleg fel fog gyógyulni. A művészetet nagy csapás érte, ha Gárdossy Bertalan, ki különben egyike a legrokonszenvesebbek férfiaknak, — nem maradna életben.

Az emberek, kik rendszeren megszokták bolygatni embertársaik féltett titkát és mindenben egy-egy eszmét szeretnek keresni, mielő egész történetet lehet kikombinálni, most nem tudtak a két hír között összefüggést találni. „Aztán miért is találtak volna?”

Az élet pedig végigvezeti mindkét szenvedő lelket rögös útján, megkinozva, meggyötörve. A sors megteheti azt a kegyetlen tréfát, hogy újra össze hozza majd őket és akkor ki fog derülni a tévedés...

Ki tudja?

A. nő, kivel Gárdossy oly bizalmasan csevegett, a nővére volt. (Végo.)

aki ideiglenes szabadságára utazik és Monsignore Aiquerat, a Santa-té de Rogota érsekének koadjutorát. A pápa, dacára a nagy hőségnek, most is megteszi rendes kerti sétáit s legközelebb a vatikáni kertek IV. Leoról elmovett villába költözik nyaralásra.

— **Ausztria.** XIII. Leo pápa azon hódoló feliratra, melyet az osztrák püspökök legutóbbi konferenciája terjesztett eléje, hosszabb levélben válaszolt, melyben az osztrák iskola kérdést tárgyalja. A pápa e levélben nagy elismeréssel nyilatkozik Madszki osztrák kultuszminiszter azon a reichsrathban apr. 21-én tett kijelentéséről, mely szerint az állam és az egyház különválasztása nem felel meg az ő álláspontjának.

— **Németország.** Berlinből jelentik; A szövetségtanács elvetete a jezsuita-törvény érvényen kívüli helyezeséről szóló törvény javaslatát és elfogadta Bajorország indítványát a redemptoristák bobocásására vonatkozólag.

— **A haro az anarchisták ellen** tovább folyik. Itáliában eddig 1000-nél több anarchistát tartóztattak le, többek közt Veronában egy spanyol anarchistát, a ki Párisba akart menni Casimir-Perier megölni. De az anarchisták is folytatják szűzítő munkájukat s a lefolyt napokban több merényletet kíséreltek meg. Az anarchisták elleni francia törvényjavaslat már elkészült és négy cikkből áll. Az első cikk a sajtó útján elkövetett idevágó büneselményeket a fenytő rendőri bíróság elé utalja. A második cikk az anarkista propagandáról szól. A harmadik cikk elrendeli, hogy a kimért fogságbüntetések magánzárkában töltsenek el és ha a büntetés egy évet túlhalad, az elítült száműzetése kötelezőleg kimondassék. A negyedik cikk végül az anarkista perek közlését pénztárgy fogságbüntetéssel sújtja. A javaslatot a kormány a kamara elé terjesztette. Jelenző a francia viszonyokra, hogy számos képviselő és a páisi községi tanács is a javaslat ellen foglal állást. Az olasz kamarában tegnapelőtt fogadták el első olvasásban az anarchisták elleni törvényjavaslatot. — Az elnökgyilkos Caserio végtárgyalása e hó 23-án lesz Párisban.

— **Az amerikai vasuti forradalom** még mindig tart, habár a helyzet lényegesen javult. Csak elszórvá tesznek egy-egy kísérletet a vasuti kocsik folygatására és szétrombolására. A zavargók szétoszlottak, mikor a katonaság közéjük létt. Az, hogy szombaton és hétfőn közéjük létek, valamint Cleveland elnök kiáltványa, megfélemlítette a sztrájkolókat. Sok helyről az a távirati jelentés érkezett, hogy a vasutakon a munkát kisebb-nagyobb mértékben megkezdtek. A chikágói marhaszállás közepében a sztrájkolóok revolverekkel fegyverkeztek föl. Ha az általános sztrájk kitör, 120,000 munkás lesz foglalkozás nélkül. A matrózok és tengerészkatónák parancsot kaptak, hogy támogassák a csapatokat. A hadi hajókat szükség esetre készenlében tartják. Ezeknek az intézkedéseknek, valamint az ostromállapot elrendelése következtében a lakosúgnak most már nincs oka félnie az áltaiános sztrájtól. A zavargók vezelője Delbs, akit két év előtt iszákosság miatt törvény elé állítottak. A vasárnapi zavargásokról még mindig érkeznek újabb jelentések. Így az Itelison-Topeka-Santafe-vasuton vasárnap este egy tehervonatot felrobbantottak. A gépész és a fűtő súlyosan megsebesültek; az utóbbit a szenes-ládába rejtett bomba a gép kerekai közé vágta. — A vasutak még mindig nem hajlandók a választott bíróság ítéletébe belenyugodni.

LEGUJABB.

— **Az upesti tüzvész,** mint a M. Esti Lap értesül, gyújtogatásból ered. A gyújtogató már le van tartóztatva, a leégett Wolfner-féle gyár munkásai közül való s Ausztriából anarkista üzelmek miatt ki lett utasítva.

— **A kolera.** Pozenből jelentik, hogy Bromberg közelében 2 tuajoz ázsiai kolera-ban meghalt. Fejában, Svédországban tegnap öt koleraeset fordult elő.

— **Az amerikai forradalom.** Delbsét, a chieagói strájkolóok vezérét összeesküvés miatt letartóztatták. A helyzet iegnap óta itt javult, de Californiában ismét komolyabbá vált.

TÁVIRATOK.

A német császár utazása.

Stockholm, jul. 12. Vilmos német császár és neje ma Drontheimba érkeztek. A császár e hó 19-én Christianiába megy s másnap visszaérkezik Wilhelmshöhebe.

Az anarchisták.

Páris, jul. 12. A római „Piccolo” szerint Crispi olasz miniszterelnököt az anarchisták levelekben azzal fenyegetik, hogy őt és leányát megölik. — Caseriot tegnap szembositették azon katonával, ki a Carnot elleni összeesküvést felfedezte.

Nagy földrengés.

Konstantinápoly, jul. 12. tegnap délben nagy földrengés iszonyu pánikot okozott. Számtalan épület összedült s vagy 50 ember meghalt.

Konstantinápoly, jul. 12. (Eredeti távirat.) A tegnapi földrengés négyszer egymásután ismétlődött. A lökések mind erősek voltak és rettenetes pusztításokat vittek véghez. Egész utasorok, kivált a külvárosokban, romban hevernek s több minaret is összedült. A sebesültek száma meghaladja a százat.

Városi és megyei hírek.

— **Say Győző altábornagy** e hó 26-án Székesfejervárról Pécsre érkezik, hogy a 19. honvédelmalozredet és a 8. honvédelmusházredet megszemlélje. 27-én Pécsről Kaposvárra utazik.

Vármegyei közigazgatási ülés.

E hó 10-én d. e. tartotta Fejérvármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését, melyen Sárközy Aurél alispán elnököt. Elnök az ülést megnyitván jelentette, hogy az ülésről elmaradásukat Szőgyényy Marich Géza és Mielh Jakob bizottsági tagok bejelentették. Ezután bemutatta a bizottságnak az újonnan kinevezett Juraszék János alügyész, kit a bizottsági tagok rokonszenvesen üdvözöltek. Erre a napi rendre kitűzött tárgyak kerültek tárgyalás alá, melyek közül említésre méltók: Hetesi Lajos száári lakos panasza a bíró és jegyző ellen, a községi pótdadó rendellen kivetése tárgyában. Ezen panasz mibenléte iránt Udvardy Sándor főszámvevő az alispán által megbízotván, a panasz alaptalanságáról tett jelentést, melynek alapján az alispán panaszost elutasította és a vizsgálatnál felmerült 22 ft 4 krajcár költségek megfizetésére kötelezte. Ezen határozat ellen Hetesi felebbezással éft, a közigazgatási bizottság azonban egyhangulag az alispán határozatát hagyta helyben és Hetesit felebbezésével elutasította.

Ezután Hubay György nyéki földbirtokos kérvénye tárgyalatott, melyben Hubay arról panaszodik, hogy a község előjárósága 5 drb kutyája közül hármat adóztatott meg, holott 6 noki 3 udvara lévén, joga van 3 kutyát adómentesen tartani s így csak 2 kutyá után köteles adót fizetni. Ez ügyben a szolgabíró és az alispán egybehangzó elutasító határozatot hoztak, most pedig a bizottság a két egybehangzó határozat ellen beadott felebbezését vissza utasította. Továbbá elhatározta a bizottság, hogy felír a földmivelésügyi miniszterhez a

bőségesebb haltermelés céljából a dunai halászatra vonatkozólag és ha szükséges könyvszer utján is alakítja meg a törvényben előirt halászati társaságot.

Végre következett a tisztí főorvos, pénzügyigazgató helyettes és a kir. tanfelügyelő szokásos havi jelentésének felolvasása, melyeket a bizottság tudomásul vett. Az ülés végén Lits Gyula országgyűlési képviselő interpellációt intézett az árvászeki elnökhöz az 1857. évben Tabajdon elhalt Varga János hagyatéki ügyében. Dr. Hattyufy Dezső árvászeki előadó mint elnökhelyettes a választ azonnal megadta. Lits Gyula, bár a választ tudomásul vette, mégis kéri az árvászeki képviselőjét, hasson oda, miszerint ez ügy 37. évi vajudás után végre lebonyolítások. Dr. Hattyufy megígérte, hogy sürgősen intézkedni fog ez ügyben, s ezzel az ülés véget ért.

— **Első sz. misék.** Szalay József ujmiséis áldozár f. hó 15-én délelőtt 10 órakor fogja tartani első sz. miséjét a szeminárium templomban. A csendes misénél a manuactori tisztet Dr. Klauz György szentszéki jegyző és theologiai tanár fogja teljesíteni.

Várkonyó (Csalóköz), írják nekünk, hogy f. hó 10-én tartotta ott Ásványi Béla fejérmegyei áldozár első sz. miséjét. Manuactora Nyéki Méhes Károly nagyfedeméri esperesplebános volt, a sz. beszédet pedig Hermán József várkonyi plebános tartotta. A lélekemelő templomi ünnepélyt gazdag lakoma fejezte be, hol több felköszöntőt is mondtak, melyek közül felemlítjük a manuactorit, ki a buzgó, lelkes és hazafias szfejérvári püspököt éllette, és Haskó József duna-szerdahelyi esperes plebánosát, ki az új misére emelte poharát. A primicián több fejérvári növendék is részt vett.

— **A Megyei utügyi bizottság** e hó 10-én d. n. 3 órakor Sárközi Aurél alispán elnöke alatt, Czirák Antal gróf, Meszlényi Benedek, Koller Tivadar, Szűcs Sándor, Molnár Béla, Quirini Gusztáv főmérnök, Udvardy Sándor főszámverős többek jelenlétében ülést tartott. Az ülés tárgya lett volna a községi közmunkaerő felhasználása tárgyában alkotott szabályrendelet módosítása, a bizottság azonban magát az ügyben illetékes véleményezőre hivatottak nem tartván, az ügyet a napirendről levette.

— **Személyi hír.** Havranek József polgármester ma reggel szabadságáról visszaérkezett Székesfejérvárra s ismét átvette hivatalát.

— **Kinevezés.** A vallás közoktatásügyi miniszter Klement Ferenc fejérmegyei kir. segédtanfelügyelőt jelen állásában való meghagyása mellett a X. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Adomány.** A folyó évi augusztus hó 12-15 én Martonvásáron rendezendő kiállítás illetve a kiállítandó állatok jutalmazására Lits Gyula országgyűlési képviselő 100 frto adományozott, mely összegből 50 frtot a legjobb borjas fejés tehát 50 frtot pedig a legjobb 4 éves saját nevelésű csikó tulajdonosa fog kapni.

— **Szt.-István-téri kut.** Szt.-István tér és környékén levő lakosok panaszkodnak, hogy ha bár 6k az Istvántéren felállított kut költségeihez tetemesen hozzájárultak, még is ezen kut annyira elhanyagolt állapotban van, hogy már több hónapja belőle egy csep vizet sem kaphatnak, felhívjuk a hatóság ügyelmét s a közönség érdekében kérjük, hogy ez ügyben sürgősen intézkodjék.

— **Ferenc József-nőnevelő Székesfehérvárott az irgalmas nővérek vezetése alatt.** Az intézet tanodája 4 elemi- és 4 polgári osztályt foglal magában. Tanítatiki magyar nyelven mindazon tárgy, mely a főleomi tanodákban és polgári osztályokban rendszeresítve van; azután a magyar-, német- és francia-nyelv, rajz és festészet, azonfelül mindenféle hasznos és szép

női munka, zene, ének és tánc. Szállást, élelmezést s egész állatást nyerne a növendékek következő feltételek alatt: 1. Logalább két évig az intézetben kell maradniuk, ha csak rendkívüli esetek elő nem fordulnak. — 2. A fizetés félővenként előre történik. — 3. Fizet pedig minden növendék egy-egy évre 200 frtot. Ezenkívül: a) zongoratanításért egy évre 82 frt. b) mosásért 12 frt. c) rajzolásért 12 frt. d) önközületnek 6 frt. e) tánemesternek 6 frt. f) orvosnak 4 frt. A ruházat, tankönyvek, munkakellékek és gyógyszerek külön fizetettnek, mire félővenként 20–30 frt. fizetendő. — 4. A ruházatra nézve kívánatos, hogy minden növendék hozzon magával az intézetbe: a) 6–8 inget b) 6–8 alsósoknyát; c) 24 zsebkendőt; d) 3 fekete és 3 fehér kötényt; e) 6 törülközőt; f) 2 db. 3 mtr. boksza abroszt; g) 6 asztalkendőt; h) 6 hálókát; k) 8 nadrágot; l) 18 pár harisnyát. — 5. Ágyneműből szükséges: 1 matrác, 1 takaró, 2 vánkoss és a mi szükséges hozzá, hogy kétszer-háromszor lehessen változtatni az ágyneműt, Kell, hogy minden ruha-, fehér- és ágynemű az öljáráságtól adott intézeti számmal legyen ellátva. — 6. Szükséges továbbá, hogy minden növendék el legyen látva 1 felöltő és 1 nagykendővel, napernyő-, cipű- és keztyűvel; azután kellene még evőszerek, 2 mély és 4 sekély tányér sárga szegélylyel, (a tányérok távozás alkalmával nem adhatók vissza), pohár, mosdótál, korsó atb. — 7. Téli és nyári ruhát az intézet készítette a növendékeknek a legjutányosabb áron. Minden pénzüsszegegről lelkiismeretesen számol a főnöknő. — 8. Az étkezés: reggel kávé, délben 4, este 2 tál étel, uszonna és pedig gyümölcs, míg tart. — 9. A növendékeket vasárnapokon lehet meglátogatni, délután 4–5-ig és évközben semmiféle ünnepekre haza nem bocsátatnak. — 10. Mielőtt a növendékek az intézetből elvitetnének, három hónappal előbb ki kell azt jelesteni, a nélkül, hogy a növendékeknek tudokra adatnók. Ha a növendékek a vizsgálatok után a szünetet az intézetben töltik, 40 frt. fizetendő. Azon esetre, ha a növendékek elzetes bejelentés nélkül az idő előtt vétetnének ki az intézetből, vagy ha netán valamely ragályos betegség kitörése miatt kénytelenek volnának évközben elhagyni az intézetet, a táp és tandíjból semmi sem adatik vissza. A növelében van csinos kápolna, hol naponként szentmise, ünnep- és vasárnapokon szentbeszéd és litánia tartatik. Az intézet tövében van tágas udvar és angolkert, hol a leánykák kellemesen tölthetik szabad idejüket. A z intézet előljárósága.

— **Halálhír.** Mély részvételt értesülünk, hogy Fischl György megyei alatorvos ma reggel 86 éves korában végelgyengülés következtében meghalt. Az elhunytat az egész megyében mindenki derék hazafinak és jó katolikusnak ismerté és számos barátjai bizonyára mély megilletődéssel fogják halála híret fogadni. O. v. f. n.

— **A mezőgazdák és a malomipar.** Jutassy Odón, a „Molnárak Lapja“ szerkesztője levelet intézett a martonvásári gazdasági kiállítás igazgatóságához, melyben késznek nyilatkozik a kiállítás 1. vagy 2. napján Martonvásáron „A mezőgazdák és a malomipar“ e. alatt előadást tartani. Az ügy érdekében is kívánatosnak tartjuk, hogy az igazgatóság a kiváló szakférfi ajánlatát elfogadja.

— **Öngyilkosság.** Mint levezőnk Soponyáról írja, e hó 7-én Bartos Mihály reform. özvegy, két felnőtt leány apja s a

közönség leggazdagabb polgára több mint 5/6 telok, ház, szálló s mintegy 3000 frt tőke tulajdonosa öngyilkossá lett. Nejo, mivel nem a legjobb egyetértésben élt, ez év márius havában elhalt s azóta napával és gyermekeivel folytonos civakodásban élt, mert minden áron újból akart házasodni, ezt pedig hozzátartozói minden módon elleneztek. Anyai lolkai oreje azonban Bartosnak nem volt, hogy ezek akaratán magát túl töve megházasodott volna, elment tehát a közönség házához és a jegyző és bíró előtt végredelelet tett. Ennek elkészültével kijelentette, hogy most haza megy és agyon lövi magát. Erre a bíró és jegyző egész nap és éjjelen át velle voltak s minden képen lebeszéltek végzetes szándékáról. Csakis akkor erőszették el körükből midőn szabad adta, hogy magát kivégezni nem fogja. Azonban alig, hogy haza jött elvotvo puskáját s a szája üregébe lött. A lövés behatolt az agyba, minden közbeeső részeket szétépett s a bal fulőn kijött. A lövés Bartos rögtöni halálát okozta.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter a Székesfehérvári „Szent István társulat (temetkezési egyeslet)“ módosított alapszabályait jóváhagyta.

Az „Alesuthi egyesületi ipartársulat“ alapszabályait a belügyminiszter 47385. sz. a. jóvá hagyta.

— **Egy asztalos inas öngyilkossága.** Fritz Ede 18 éves asztalos inas, ki már egy ízben 8 hónap fogházal volt büntetve s jelenleg is egy óra elutajdonításával volt vádolva, abbéli félelmében, hogy ujabban börtönbe kerül e hó 9-én reggel elhagyta gazdájának Szalai András asztalosnak műhelyét és mint szemtanuk állítják, egész nap a vaspálya körül sétálgatott. Itt érlelődött meg benne azon gondolat, melyet a vonat mozdonya ketté hasított. A vizsgálatot Polczér Péter alkaptány és Bierbauer Viktor dr. tisztí főorvos a helyszínen azonnal teljesítvén kiderült, hogy a vasuti alkalmazottakat semmi felelőség nem terheli.

Külömfélék.

— **Ezek a jó katolikusok.** Mintegy 1000 fokotofrakkos, keztyűs bécsi polgár érkezett tegnapelőtt a híres nagy-mária-celli bucsujáró helyre, a kik ott meggyóntak, megáldoztak, misét és predikációt hallgattak melyet P. A bel-ánya tartott. Azután üdvözölő táviratokat küldtek a pápának, a királynak, Grusch a hercegeknek, Agliardi nunciusnak, Ziehy Nándor és Eszterházy Miklós Móri grófoknak, melynek szövege ez volt:

Máricellenben, hol az önk apostoli királya Nagy Lajos halál adott Magyarországot régi ellensége felett kivított győzelemért, ezernél több bécsi polgár köszönetet mond önknek példás türethet elvnyáségükért és imádkozik ma a kersztények segítőjéhez, hogy védelmezze meg az új ellenségtől is hazájukat, a trónt és az oltárt.

Természetesen a nemes grókok szintén távítatlag köszönték meg katolikus testvéreink üdvözlését. Majd ha a mi kath. uraink sem fogják szőgyelni az ilyen hitvallást, akkor bátran elmondhatjuk, hogy „mi is jó katolikusok vagyunk.“

— **Tömeges katonaszökések.** Ha igaz van a Nemzeti Ujságnak, a Károlyvárosi 96-ik számú gyalogezredből, a Novibazár mellett levő Prijepolje helységeből 12 altiszt és baka szökött a napokban Szerbiába, magukkal vevő teljes hadifelszerelésüket is, a Zvornikban állomásozó 25-ik számú gyalogezredtől meg ötven szöktek át Szerbiába, a hol állítólag tisztok lesznek.

— **A legnagyobb magyar.** Lapunk egy barátja írja nekünk: A legnagyobb magyarnak nevezte el a hazai közérület Széchenyi István grótot halhatatlan érdemeiért, melyeket a haza érdekében szerzett. A mai haladás irányára már másként mérlegeli Széchenyi István érdemeit, gondolatait és tetteit, hiánya ma az érdemdús hazafiú életében, hogy ő hívő katolikus volt és türt, szenvedett a hazáért s hogy lelke nagy honszerelmében elsötétült. Egy vonás életéből, melyről eddig még nem olvastunk, érdeklő lehet a nagy közhírségre is. Széchenyi István az 1848—49. évi válság nagy napjaiban gyakori látogatója volt a budai krisztinavárosi kegykápolnának, s onnan többször elment aottani öreg plebánoshoz is. Ezen plebánost egy napon magunk is meglátogatni akarván, a küszöbön Széchenyi Istvánnal találkoztunk, s mintha könyveket vettünk volna szemében észre. Üdvözlöttük őt, s a plebánoshoz belépve, közöltük vele ezen észrevételünket. Erre a plebános válaszolta: „A gróf ur igen gyakran látogatott hozzám, hogy lelke ügyeiről velem tanácskozzék. Nagyon el van telve lelke aggodalommal a haza jelen és jövő sorsa miatt.” És ezen Széchenyi Istvánnak fia Széchenyi Béla, ki a kötelező polgári házasságot védvé a főrendiházban, a kérdést inkább arra használta alkalmul, hogy az erkölcsi élet öröt, az egyházat támadja meg minden kimélet nélkül, s így azon, németzöket őlsopró iránynak legyen előharcosa, melynek előrelátása elborította atyjának, a legnagyobb magyarnak lelkét! S ugyanaz a Széchenyi Béla roppantul megisztelve érezte magát, mikor a napokban a soproni szabadkőművesek „lelkes” óvációban részesítették.

— **Szabó István emléke.** A Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztálya kifejezendő kegyelmét elhunyt jelesé iránt, elhatározta, hogy néh. Szabó István, a kiváló tudós sirját egy közadakozásból fedezendő emlékekkel jelölje meg. Szabó István tisztelői már eddig szep. összeggel járultak a tervezett síremlék felállításának költségeihez, de a befolyt összeg még nem elég arra, hogy a jeles tudós sirját érdemeihez méltóan jelöljük meg. Azért a Tudom. és Irod. Osztály megbízásából a Szent-István-Társulat titkári hivatala felhívja mindazokat, kik hálás kegyelettel viseltetnek az egy tudományos működése, mint kiváló erényi által jeleskedő elhunyt tudósunk iránt, hogy a síremlékre adandó filléreket a titkári hivatalhoz legkésőbb 1. évi szeptember hó 10-ig szíveskedjenek beküldeni.

— **Szabó István emléke.** A Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztálya kifejezendő kegyelmét elhunyt jelesé iránt, elhatározta, hogy néh. Szabó István, a kiváló tudós sirját egy közadakozásból fedezendő emlékekkel jelölje meg. Szabó István tisztelői már eddig szep. összeggel járultak a tervezett síremlék felállításának költségeihez, de a befolyt összeg még nem elég arra, hogy a jeles tudós sirját érdemeihez méltóan jelöljük meg. Azért a Tudom. és Irod. Osztály megbízásából a Szent-István-Társulat titkári hivatala felhívja mindazokat, kik hálás kegyelettel viseltetnek az egy tudományos működése, mint kiváló erényi által jeleskedő elhunyt tudósunk iránt, hogy a síremlékre adandó filléreket a titkári hivatalhoz legkésőbb 1. évi szeptember hó 10-ig szíveskedjenek beküldeni.

Irodalom és Művészet.

— **A Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztálya** nagybecsű s a legszélesebb körök figyelmére és pártfogására érdemes vállalatot indított meg. Kijelenti ugyanis a felolvasó ülésein előadott tudományos értekezéseket s ezzel újabb bizonyosságát szolgáltatva annak, hogy működése semmiben sem marad azon várokozások mögött, melyeket megalakulásakor hozzá fűztek. A vállalat első négy füzetét most jelent meg előadás kiállításban a következő tartalommal:

Az I. füzet **Kandra Kabosnak „Az ezredéves Károlyiak”** című magvas történelmi értekezését tartalmazza 23 oldalon. Ára 30 kr.

2. füzet: **„Az urali nyelvek helyhatározói demonstratív elemei.”** Dr. Glesswein Sándor rendes tagtól Ára 40 kr.

3. füzet: **„Két török diplomata Magyarországról a XVIII. században.”** Dr. Karácson Imre rendes tagtól 20 oldal. Ára 25 kr.

A legérdekesebb füzet a 4-ik, melyben **Dedek Crescens Lajos** megsemmisítő kritikát mond **Boncz Ferencnek a valláskörűli felségjogokról szóló könyvére fűlött.** A 71 oldalra terjedő rendkívül alaposan és érdekesen megírt füzet ára 70 kr.

— **A Szent-István-Társulat szepirataiból** újabbán a 84—88 számú füzetek jelentek meg a következő tartalommal: 84. **Meszes János büne,** vagy mire jut a templomkerülő, Ára 3 kr. — **Szerencsés András,** vagy mit tehet az igaz buzgósg. Irta Szemlér Ferenc. Ára 4 kr. — 86. **Jézus Születése,** Karácsonyi pásztorjáték. Irta Mohl Adolf. Ára 4 kr. — 87. **A szegény Asszony,** vagy mit mivel a polgári házasság. Irta Vörösvári Ernő. Ára 6 kr. — 88. **A falu bírója,** vagy a községi dolgoknak hü tüköre. Irta Szokolyi István. Ára 3 kr. Igen mdleg ajánljuk az erkölcsös tartalmu füzeteket. Megrendelhetők csak az illető füzetek folyó számának megjelenésével a Szent-István-Társulathoz, Budapest, IV. Királyi Pál utca 13.

Közgazdaság.

— **A kaszinók és társaskörök italmérségi engedélye.** A pénzügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, mely szerint a kaszinó, olvasó és más zárt társaskörök, illetve megbizottaik részére adott italmérségi engedélyek nem számitandók be az italmérsékeknek 1888. XWV. t. cz. 8. §-a alapján megállapított létszámba, vagyis ilyen engedélyek létszámon felül is kiadhatók.

— **Szarvasmarha szemle Martonvásáron.** A „Fejérmegyei gazdasági egyesület” a szarvasmarha-tenyésztés céljából 1894. évi augusztus hó 12-én Martonvásár nagyközségében jutalomdíj kiosztással összekötött szarvasmarha-szemlét rendez.

A jutalomdíj kiosztással összekötött szarvasmarha-szemlére bejelenthetők: 1-ör. 1—3 éves 2-or. 1/2—8 éves tehének; 3-or. 2—3 éves üszök; 4 er. 1 éves borjúk.

Díjazásosan csak oly telkes gazdák és zsellérek, illetve kisebb földművesek és ezekhez hasonló körülmények között élő kisbirtokosok szarvasmarhái részesíthetők, kik: 1-ör. A vaáli járásához tartozó községekben; vagy 2-or. A megye egyéb járásaihoz tartozó oly községekben lagnak, mely községek a gazd. egyesület tagjai közé tartoznak, (ily községek Czece, Csösz, Füle, Gárdony, K.-Nyék, Lovasberény, Pákoz, R.-Almás R.-Keresztur, Soponya, Szt.-Mihály és Tác községek.

A szarvasmarha díjazására a földmiveltésügyi magyar királyi minisztérium és a „Fejérmegyei gazdasági egyesület” külön-külön 600 azaz 1200 korona ért. jutalom-díjakat utalványozott; — ezerszint tehát állami jutalomdíj címén a fentebbi 4 csoport mindegyikébe egy-egy 100 és egy-egy 50 korona értékű jutalomdíj osztható ki; — ezenfelül pedig a gazdasági egyesület által utalványozott jutalomdíjakban ki fognak osztatni különféle gazdasági eszközök, u. m.: konkoly-választók, kukorica-morzsolók, angol vellák, széna-metszők, kaszák és diszoklevelek. A jutalomdíjak a helyszínén azonnal átvehetők.

Azon szarvasmarha-tenyésztők, kik az állami díjakban résztvenni kívánnak, tartoznak arról kötelező erejű nyilatkozatot adni, hogy a díjazott szarvasmarhát csak tenyésztésre fogják használni és csakis tenyésztési célokra adhatják el, hazai tenyésztőknek; ellenkező esetben pedig e fölvetett jutalomdíjat kötelesek az egyesületnek visszatéríteni. A díjazásra, illetve szarvasmarha-szemlére bocsájtandó szarvasmarhák 1894 évi július hó 31-ik napjáig a „Fejérmegyei gazdasági egyesület” titkári hivatalánál Székesfejervárott írásban bejelentendők (tüzétesen megjelölve a tulajdonos nevét, lakhelyét a szarvasmarha fajtát, nemét, korát és színét); később bejelentett szarvasmarhák az állatszámlelre nem bocsájtandók. A díjazásra illetve szarvasmarha szemlére elővezetendő, de jutalomdíjban nem részesíthető kiválóbb szarvasmarhák

tulajdonosai diszoklevelekkel fognak jutalmaztatni. A szarvasmarha-szemlére bejelentett tenyésztő-állatok f. évi augusztus hó 12-én d. e. 9 órákor Martonvásárra beállítandók. Minden ezen ügyre vonatkozó levelezések a „Fejérmegyei gazdasági egyesület” titkárhoz — Székesfejervárra — intézendők. Zichy Nándor gróf elnök. Cziráky Antal gróf, másodelnök. Kenessey Kálmán, alelnök. Kégl György, alelnök. Dwelly Rezső titkár.

— **Selyembü-gö-beváltás Martonvásáron.** A Radó Benő kir. selyemtenyésztési felügyelő kitérő vezetése alatt álló martonvásári selyem gubó-beváltó állomáson a gubó-beváltás július hó 26-án vette kezdetét és éppen most van a beváltás tetőpontján, a melyben az idén e vidéken a hernyók fejlődését és a gubózást a június hó 15-től számítható nagyon változatos, sokszor nagyon hűvös szelens időjárás észrevehetően hátráltatta, mert rendes körülmények között a beváltás június hó végén és július hó első napjaiban már be is végződik. A kiosztott petemennyiségre való tekintettel megközelítőleg legalább is 2200 kilo gubóra számíthatni, a mi körülbelül 2100 frt vételárnak fog megfelelni.

Ezen összeg magában véve nem sok ugyan, de tekintve, hogy a selyemtenyésztés ezen a vidéken eddigelő teljesen ismeretlen volt és csak a folyó évben volt az első rendszeres tenyésztés, tekintve továbbá, hogy az időjárás a folyó évben a selyemtenyésztésre nem volt kedvező, és végül, hogy ezen összeg legnagyobb részben a szegény nép közé jutott és a selyemtenyésztéssel a tenyésztő nem kockáztat egy krajcárt sem. csakis a ráfordított fáradságot; ezen kis eredmény is olyan, a mely buzdításul szolgálhat a szegényebb népnek a jövőben nagyobb mérvű tenyésztésre.

— **Székesfejvári piaci árak** 1894. július 11-én.

G a b o n a; buza 7.00—0.—, rozs 5.00, 0.00, árpa 6.20.— zab 5.70—5.80, kukorica 4.60—0.00, bab 5.00,—0.00 frt métermázsúnként.

Hízott sertés: könnyű 42—, nehéz 42— kr. klgr. eleven suly szerint.

Borja: könnyű 28—29, nehéz 32—36 kr. klgr. eleven suly szerint.

— **Moóri piaci árak** július 11-én. Buza 6.20, rozs 4.70, árpa 5.50, zab 7.—, kukorica 5.10, mm. Bab 6.10, Konyhára való burgonya zsákja 60—, takarmánynak való 50 kr.

— **Bicskei piaci árak** július 11-én. Buza 6.70, árpa 6.00, zab 6.50, bab —,5 burgonya 2.20, rozs 5.10. Hízott sertés könnyű 42 kr., nehéz 42 kr. ötletet leszámítva.

— **Veszprémi gabonapiac** 1894. július 11-én. Buza (mezőföldi) 6.40—6.60, buza (bakonyi) 6.20,6.40 rozs 4.30—4.60, árpa (jobb) 5.50—6.—, árpa (takarmány) 5.50—6.—, zab 6.10—6.20 tangori (új szemes) 4.80—5.20

SÜRGÖNY!

Ismét kedvezett a szerencse!

E napokba vettünk több ezer méter legujabb mintájú

— **kitünő mosható francia voált** —

és egyike a leghíresebb kék-festő gyárostól **82 cm. széles voált, melynek rendes ára 36 kr.,**

most méterét **22 krajcárért** számítjuk.

Kérjük a nagyérdemű közönséget saját érdekükben szükségletüket, míg a készlet tart, a kedvező alkalmat felhasználni.

Tisztelettel

Deutsch Manó és fia.

Előfizetési felhívás.

A júliusi évnegyed küszöbén teljes bizalommal fordulunk a nagy közönség józanabb részéhez, hogy lapunk becses támogatását és szélesebb körben való terjesztését kérjük.

Talán sohasem volt idő, melyben katolikus lap pártolását több joggal kérhetnők, mint ma. A ki egy kevéssé ismeri a történelmet, vagy a jelen politikai és társadalmi viszonyokat csak némi józansággal elemézi, észre kell vennie, hogy a vallástalanság szomorú drámája óriási lépésekkel halad azon válsághoz, mely nemzeteket rázkódtat s államokat sodor a pusztulás örvényébe. Hogy társadalmunk lázbeteg, elárulják a nyugtalanság, az elégedetlenség minden oldalán, a kormányformák átalakítására törő lázas iparkodás, minden állapotnak ideges újra szervezése melybe már a vallás örök igazságai is bevonatnának. A liberálisnak hazudott, vallástalan, szédelgő áramlat, a mint a törvényt istentagadóvá tette és a pozitív hitet nem csak a kormányzásból, de ujabban a család szentélyéből, nevelési rendszerével egyes emberek lelkéből is kitepi épen azon fokban metéli szét az emberi szenvedélyek fékét, melyet rendes járásban tartani egyedül a vallásosságból eredő engedelmség, erény és önfeláldozás képes.

Előttünk az erkölcselenségben ledől a Róma romjai, előttünk a majmolásig utánzott francia nemzet, hol ugyanazon esztelenségek által ver gyökeret a forradalom, lázadás, anarchia, királygyilkosság, szocializmus, mely az óhajtott köztársaság fejét is bombával, gyilkokkal fogadja — ugyanazon esztelenségek folytán, melyet a mi erőtlén nemzetünk meg gondolatlanul akar átvenni.

Itt az ideje, hogy felnyissuk szemünket és megállítsuk ezt a

szédelgő rohamot és visszatérjünk a keresztény társadalom, erkölcsi rend és józan haladás alapjára.

A „Fejérmegyei Napló” teljes erejét e szent és nagy célnak szenteli. Nem kiméltük a küzdelem fáradságát: lelkesedéssel, szeretettel autogattuk a józan haladás útját; bátran, igazsággal, lelkiismeretesen óvtuk a rombolás embereit, az egyház és az annyira szükséges vallásosság letiprásától.

A „Fejérmegyei Napló” bátor hangja talán a jobbak előtt is feltűnt, mert eddig csak elhatalmasodott elleneink nagy hangját szokta meg a közönség, az igazság mindig félénken, húzta meg magát. Igazol hennünket a legujabb szomorú állapot. Láthatjuk, hogy minden erőnkre, bátorságunkra szükség van, ha azt mi még el nem vesszét, megmenteni akarjuk.

A józanabb elem, különösen a magyar katolikuság ébredése összetartása tovább egy napig se halasztható, melynek első feltétele a kath. hírlapok támogatása és újak alapítása. Lapunkon kívül alig van még két-három megbízható újságunk.

Joggal kérjük tehát a „Fejérmegyei Napló” hazafias lelkes támogatását az egyház és haza jövőjének érdekében. Lapunk ezután is bátran jár elő az igazság bátor küzdelmében, de annak sikere minden esetre attól függ, vajjon minő lelkesedéssel követik?

A „Fejérmegyei Napló” körül a politikai élet oly kitűnő publicistái és szerepvivő egyénei sorakoznak, a minőre a vidéki hírlapirodalomban eddig példa elő nem fordult; és épen ezért közleményei a politikai élet irányadó forrásaiként tekintetnek.

A „Fejérmegyei Napló” teljesen kiküszöbölte hasábjairól a vidékies hangot

és a feltűnési viszketeget, de azért szerkesztőse élénk és változatos, a mi mindenütt tetszésre talált. Politikai és közgazdasági cikkei, hírvetái és fűrészi mindazt felölelik, a mit a közönségnek tudni szükség, hasznos és élvezetes. Távirataiban és legujabb tudósításaiban pedig lépés tart a napi sajtó értesüléseivel.

A „Fejérmegyei Napló” egyszerűsége a legolcsóbb vidéki lap mely pótolja a napilapokat. — **Előfizetési ár:** egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., és havonként 50 kr.

Megjelenik hetenkint háromszor: hétfőn és szombaton este és csütörtökön délelőtt.

Az igazság és keresztény ügy nevében bizalommal kérjük a magyar közönséget lapunk lelkes támogatására és terjesztésére.

Az előfizetési pénzek a lap kiadóhivataldhoz küldendők. (Sz. István tér 1. szám.)

Székesfejérvárott, 1894. Szent Péter és Pál napján.

A „Fejérmegyei Napló” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Eladó szőlővesszők.

Fajtiszta, peronosporamentes sima és gyökeres csemege és borfaj szőlővesszők mintegy 70 fajban valamint amerikai vesszők és ezekre eszközölt sima zöldoltványok jutányos árban kaphatók Bedő József jegyzőnél Esztergom-Szent-Györgymezőn. Kivánatra árjegyzék bérmentve küldetik.

Balatontavi gőzhajózási menetrend.

Érvényes 1894. június 1-től.

Siófokról Balaton-Füred felé:

Reggel 8 órákor indul,
Balatonfüredre érkezik 9 órákor.

Délelőtt 11 óra 10 perckor indul,
Balatonfüredre érkezik 12 ó. 10 p. du.

Este 8 órákor indul,
Balatonfüredre érkezik 9 órákor.

Balaton-Füredről Siófok felé:

Reggel 6 óra 15 perckor indul,
Siófokra érkezik 7 óra 15 perckor.

Reggel 9 óra 5 perckor indul,
Siófokra érkezik 10 óra 5 perc.

Este 6 óra 15 perckor indul,
Siófokra érkezik 7 óra 15 perc.

Boglár, Révfülöp, Badacsony felé:

Boglárról d. e. 10 órákor indul,
10 óra 25 perckor Révfülöpre érkezik,

Boglárról déli 12 óra 15 perckor indul
Révfülöpre érkezik déli 12 óra 50 p.
Badacsonyba érkezik d. u. 1 óra 40 p.

Boglárról indul d. u. 4 óra 15 perckor
Révfülöpre érkezik 4 óra 50 perc
Badacsonyba érkezik 5 óra 40 perc d. u.

Badacsony, Révfülöp, Boglár felé:

Badacsonyról indul reggel 7 óra 45 p.
Révfülöpre érkezik 8 óra 40 perc
Boglárra érkezik 9 óra 10 perc d. e.

Révfülöpről indul 10 óra 30 perc d. e.
Boglárra érkezik 11 órákor.

Badacsonyról indul 2 óra 15 p. d. u.
Boglárra érkezik 3 óra 15 p. délután.

Nyomatott Márián György könyv- és műnyomdájában Székesfejérvárott.